

Hayat Boyu Öğrenme ve Yetişkin Eğitimi

Doç. Dr. Özden Demirkan

oozden@gazi.edu.tr

İÇERİK

- 01 Tanım/Kavram
- 02 HBÖ Temel Özellikleri ve Öğeleri
- 03 HBÖ Becerileri-Anahtar Yeterlikler
- 04 HBÖ Eğitim Özellikleri
- 05 Türkiye'de HBÖ
- 06 Yetişkin Eğitimi
- 07 HBÖ ve YE'de Dijital Materyaller

ETKİNLİKLER

- Padlet Etkinliği
-
- Mentimeter Kelime Bulutu Etkinliği
- Padlette Metafor Etkinliği
-
-
- Kahoot Etkinliği

1

Tanımı

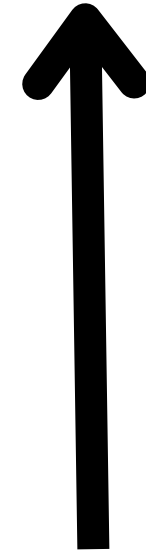
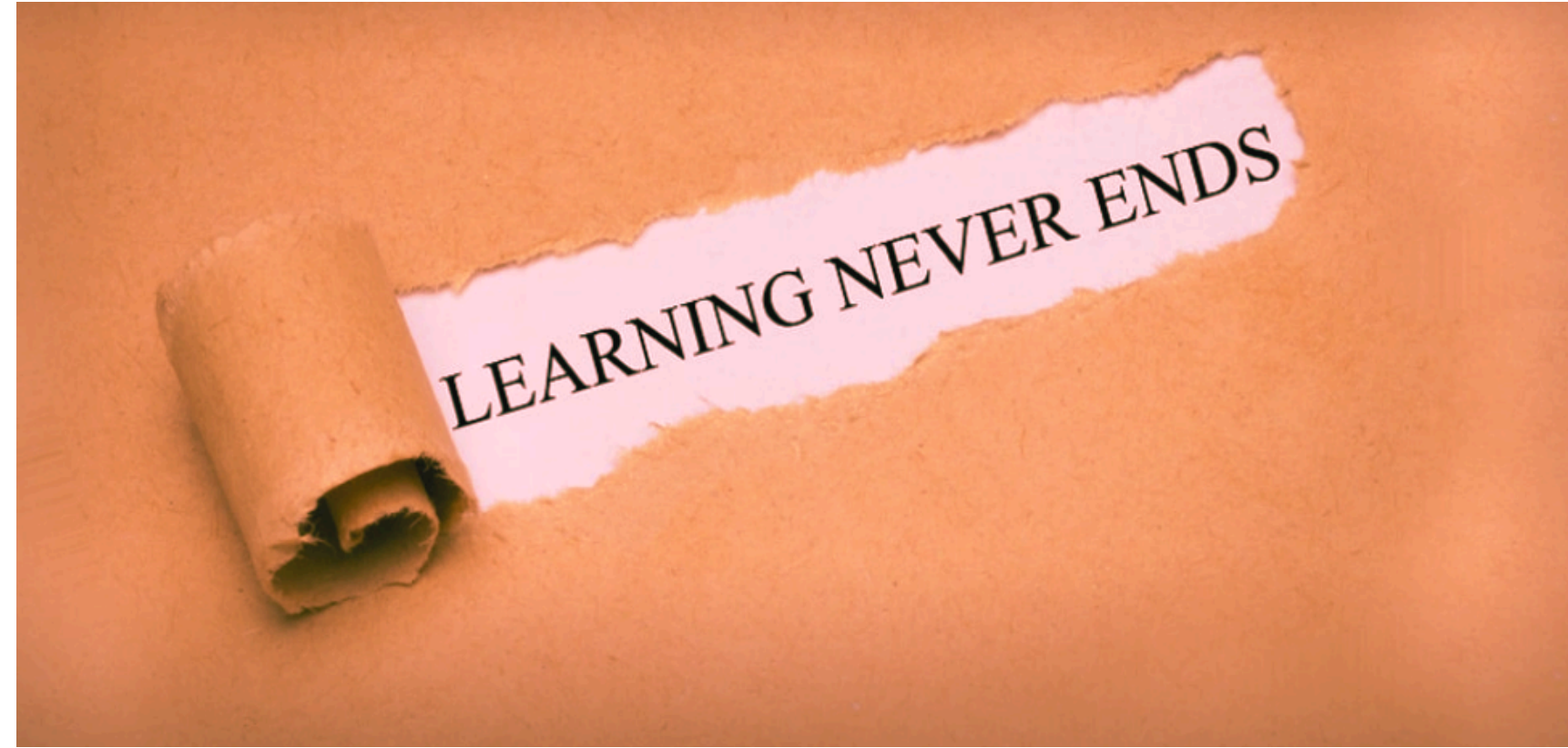
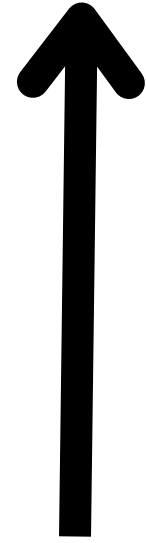
Hayat Boyu Öğrenme

Bireylerin yaşamları boyunca bilgi ve becerilerini geliştirmeleri.

Yetişkin eğitimi

Bu sürecin yetişkinlerde eğitimle desteklenmesi.

**Öğrenmenin yaş, zaman, yer ile sınırlı olmadığına
vurgulandığı kavram**

Hayat Boyu Öğrenme

Neden Hayat Boyu Öğrenme?

---

padlet

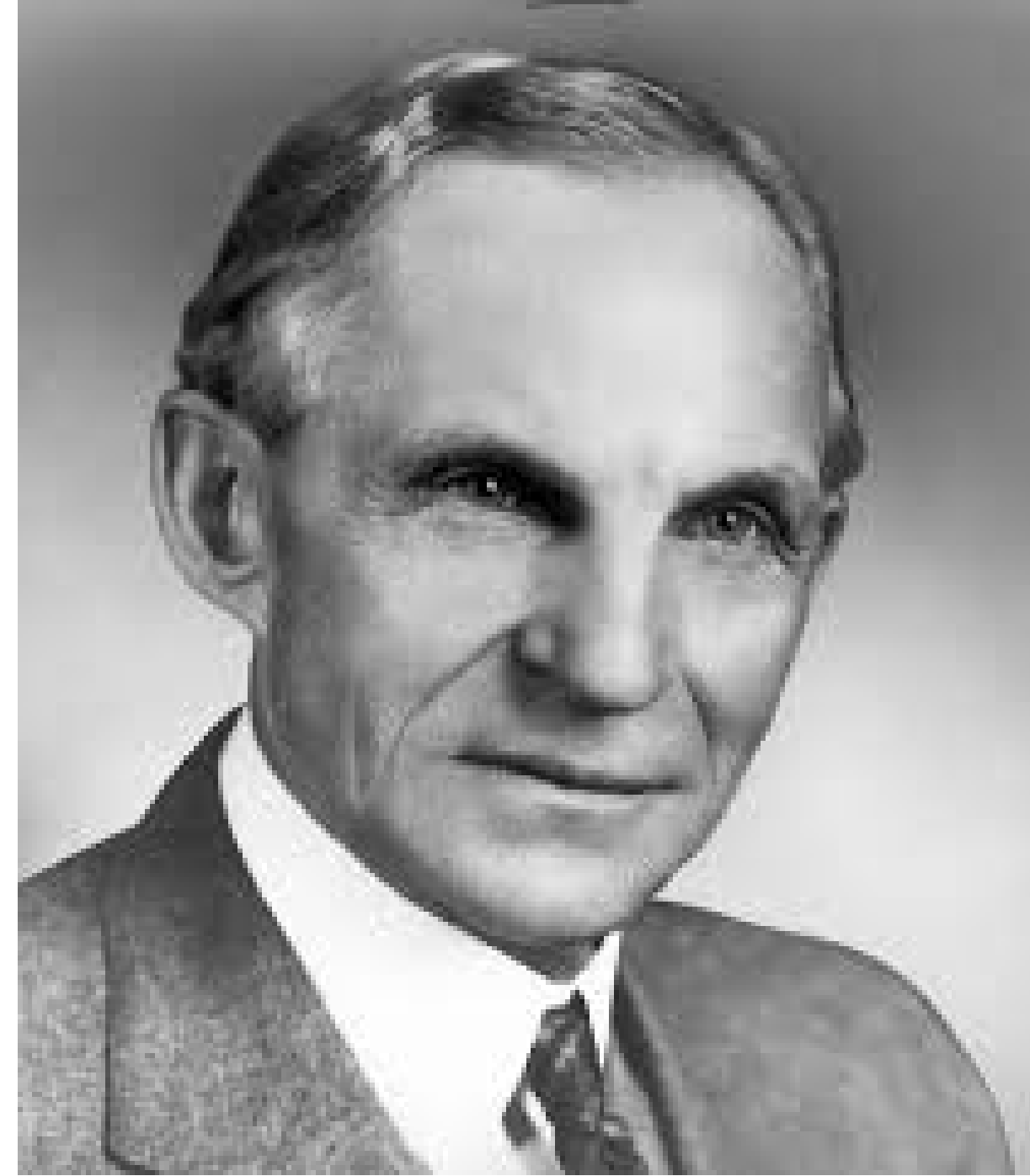
Neden Hayat Boyu Öğrenme

Yaşam Boyu Merakı Koruma

**“Öğrenmeyi
bıraktığınızda,
ölmeye
başlarsınız!”**

Henry Ford

21. yüzyılda çok fazla bilgiye sahip olan bireylere değil sorunlara yaratıcı çözümler üreten ve kendi kendine öğrenebilen bireylere ihtiyaç duyulmaktadır.

(Keleşoğlu ve Kalaycı, 2017).

Hayat Boyu Öğrenme Kavramı

1919	İngiltere Kalkınma Bakanlığı Raporu	Yetişkin eğitimi yurttaşlığın ayrılmaz bir parçasıdır ve yetişkinliğin erken dönemleriyle ve az sayıda kişiyle sınırlı değildir ve 'yaşam boyu' olması gerekir
1929	Basil	"Yaşamboyu Eğitim" adlı ilk kitap
1972	UNESCO	Okul sınırlarının ötesinde, bireylerin hayatları boyunca öğrenmeye devam etmesi
1976	Heimstra	Kişisel ilgi, ihtiyaç ve becerilere bağlı olarak bireylerin hayatları boyunca devam eden öğrenme sürecidir
1996	UNESCO	"Delors Raporu" "Öğrenme-İçteki Hazine" yaşam boyu öğrenme kavramının gelişmesi açısından oldukça önemlidir
	OECD	Herkes İçin Yaşam Boyu Öğrenme
1996		Avrupa yaşam boyu öğrenme yılı olarak ilan edilmesi
2000		"Yaşam Boyu Öğrenme Bildirgesi" yayımlanmıştır. Bu bildirme ile erken yaşlardan başlayarak Avrupa'daki bireylerin gelişmesi için <u>destekleneceği</u> 8 yeterlilik olan "Avrupa yaşam boyu öğrenme anahtar yeterlikleri" kabul ve ilan edilmiştir.
2002	Avrupa Komisyonu	Bireyin yaşamı boyunca bilgisini, becerilerini, yeterliklerini bireysel, sosyal ya da mesleki olarak geliştirmeyi amaçlayan tüm faaliyetleri
2005	Holford	Beşikten mezara kadar öğrenme
2005	Koç	Bilinçli ve amaçlı yaşam boyunca öğrenme
2006	Jackson	Öğrenme deneyimleri
2006	Jarvis	Öğrenen toplum + Yaşam boyu eğitim
2009	Demirel	Öğrenme alışkanlığı ve bir davranış biçimidir.
2013	UNESCO	Eğitim düzeyi ve yaşı ne olursa olsun, yediden yetmiş herkesin hayat boyunca ihtiyaç duydukları alanlarda öğrenmesi ve kendini geliştirmesini temel alan bir yaklaşım

Birey;

- **Hangi yaşıta olursa olsun,**
  - **Eğitim seviyesi ne olursa olsun**
- Hayat boyu öğrenmenin bir parçasıdır.**

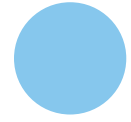
HBÖ'nin 4 Temel İlkesi

**Bilmek için
öğrenme**

**Yapmak için
öğrenme**

**Olmak için
öğrenme**

**Birlikte yaşamak
için öğrenme**

Türkiye'de Hayat Boyu Öğrenme ve Yetişkin Eğitimi

1980'lerden sonra Yüksek Eğitimde

Üniversitelerde bu kapsamda çeşitli eğitim faaliyetleri düzenlediği görülmektedir.

YÖK -“Türkiye'nin Yükseköğretim Stratejisi” ve MEB HBÖ Genel Müdürlüğü

Yükseköğretimin geniş kitlelere ulaşmasını ve yaşam boyu öğrenmeyi açık bir biçime dönüşmesini hedeflemiştir

Türkiye Hayat Boyu Öğrenme Strateji Belgesi ve Eylem Planı / 2014-2018

https://hbogm.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2015_04/20025555_hbostratejibelgesi_2014_2018.pdf

01

Toplumda HBÖ
Kültürü ve
Farkındalığının
Oluşturulması

02

HBÖ
Fırsatlarının
ve
Sunumunun
Artırılması

03

HBÖ
Fırsatlarına
Erişimin
Artırılması

04

Hayat Boyu
Rehberlik ve
Danışmanlık
Sisteminin
Geliştirilmesi

05

Önceki
Öğrenmelerin
Tanınması
Sisteminin
Geliştirilmesi

06

HBÖ İzleme ve
Değerlendirme
Sisteminin
Geliştirilmesi

Türkiye

**Hayat Boyu Öğrenme
Strateji Belgesi ve Eylem Planı
(2014 - 2018)**

Hayat Boyu Öğrenme Portalı

<https://hbogm.meb.gov.tr/portal>

Kurum İzleme Sistemi

Engelsiz Öğrenme

Yeterlilik Belgesi

Kursiyer

Uzaktan Eğitim

Usta Öğretici

Programlar

İş İlanları

Kariyer

Sertifika

SERD

STUDIES IN
EDUCATIONAL RESEARCH
AND DEVELOPMENT

Polatoğlu, Y. (2022). Ulusal Politika Belgelerinde Yetişkin Eğitimi. Studies in Educational Research and Development, 6(1), 52-72.

<https://serd.artvin.edu.tr/tr/download/article-file/2247041>

Yanlış Yorumlar

Yetişkin Eğitimi

Yalnızca yetişkin eğitimi ile sınırlı tutulması

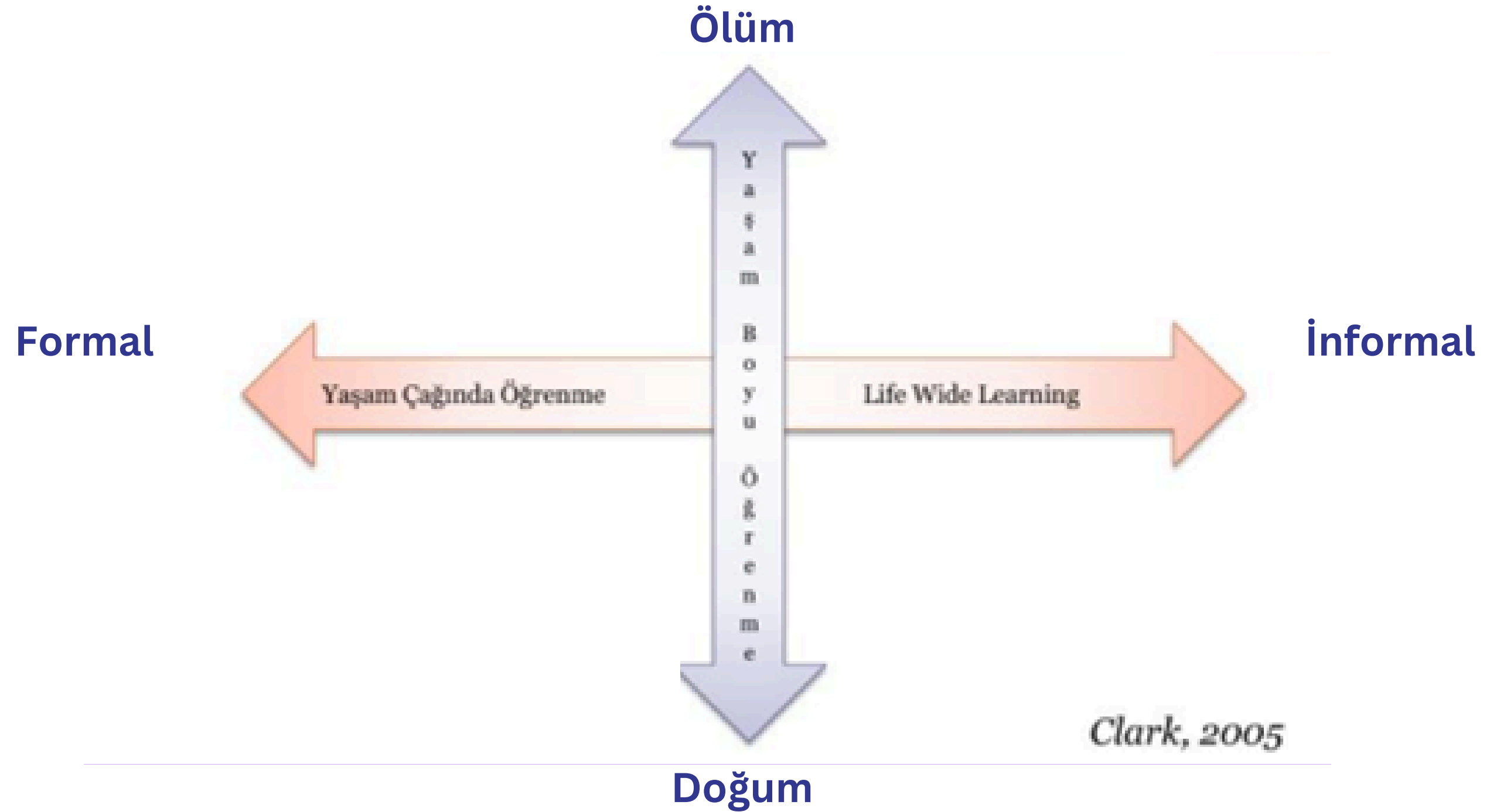
Mesleki Eğitim

Ekonomik gelişim için mesleki eğitim ile sınırlandırılması

Tesadüfi

Günlük yaşamda tesadüfi öğrenmeler olarak görölmesi

Hayat Boyu Öğrenme Kavramı Şemalaştırılırsa :

2

HBÖ Temel Özellikleri

Bütünlük Okul öncesi eğitimden <u>başlayarak</u> her yaşta bireyin bulunduğu örgün ve yaygın eğitim sistemlerini kapsamı	Uygunluk Program ve öğretmen eğitime uygun olmalıdır.	Demokratiklik Toplumun bütün öğelerinin gelişimleri, ilgileri ve motivasyonları için eğitimden yararlanması	Öğrenme ve yaşam kalitesi İnsan potansiyelini en üst seviyeye kadar geliştirmek
Entegrasyon Okul gibi örgün eğitimdeki öğrenme sürecine ev ve toplum yaşamının entegre edilmesidir	Esneklik Değişim ihtiyaçlarına uyarlanabilirliği ve yeni medya ve fırsatlara olanak tanınması	Kendini gerçekleştirme Bilmek, yapmak, birlikte yaşamak ve var olmak için öğrenme	Çeşitlilik Örgün ve yaygın eğitimi kapsar
Eğitim			

HBÖ Öğeleri

Süreklilik

Bireylerin değişimleri gençliğinde aldığı eğitim tarafından gerçekleşmektedir

Yaratıcılık

Bireyin değişikliklere uyum sağlaması için kendi potansiyellerini fark etmeleri ve yaratıcılıklarını geliştirmesidir.

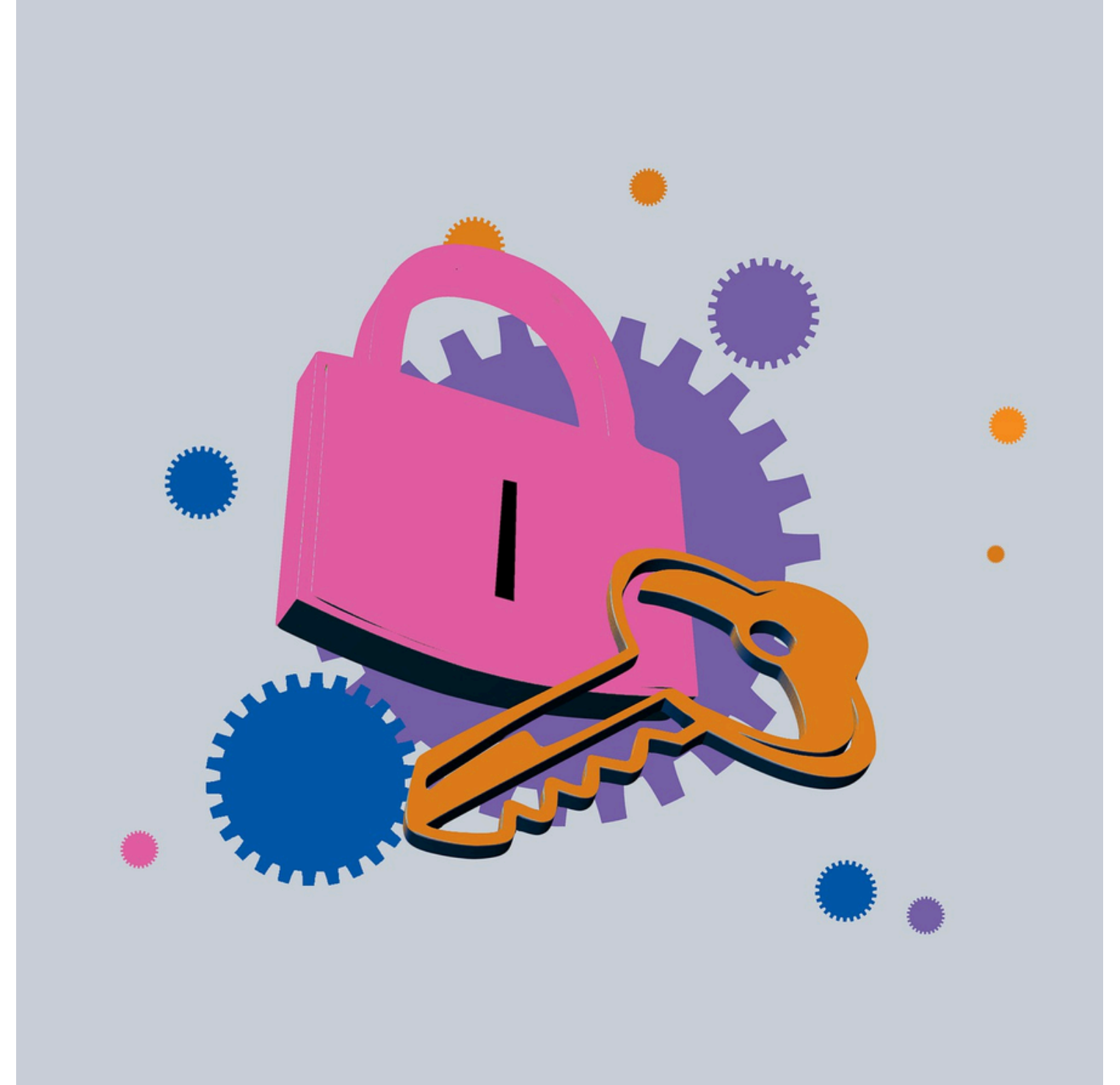
Öğrenmeyi öğrenme

Bilgiyi yaratmayı öğrenme, öğrenmeyi sürdürme, risk ve sorunlarla baş etme vb. becerilere sahip olmalıdır

HBÖ Becerileri - Anahtar Yeterlilikler

*Bireyin kendini
gerçekleştirmesi için gereken
temel beceriler, hayat
boyunca geliştirilmesi
desteklenecek olan
yaşamboyu öğrenme
yeterlikleri sizce neler olabilir?*

[menti.com](https://www.menti.com)

menti.com

1327 5272

HBÖ Becerileri

Avrupa Komisyonu (2000)

- Ana dilde iletişim yeterliği
- Yabancı dillerde iletişim yeterliği
- Matematiksel düşünme ile bilim ve teknolojik temel beceriler
- Dijital yeterlik
- Öğrenmeyi öğrenme yeterliği
- Sosyal vatandaş olma bilinci
- Girişimcilik
- Kültürel bilinç ve ifade yeterliği

**HBÖ sürecini
daha etkili hale
getirmek için;**

- 1 - Kendi İlgi ve Güçlü Yanlarına Odaklanma
- 2 - Esneklik ve Adaptasyon
- 3 - Kendi Öğrenme Tarzını Anlama
- 4 - Hedef Belirleme
- 5 - Sosyal Etkileşim ve İşbirliği
- 6 - Eleştirel Düşünme
- 7 - Yenilikçilik ve Yaratıcılık
- 8 - Sürekli Değerlendirme
- 9 - Teknolojiyi Etkin Kullanma
- 10 - Sağlıklı Yaşam Dengesi

Eğitim in bireylere
hayat boyu öğrenme
becerilerini kazandıracak
biçimde tasarlanması
gerekmektedir.

4

HBÖ Becerilerini Kazandıracak Eğitim Özellikleri

- Öğrenen merkezli
- Rehber öğretmen

- İçeriğin ve yöntemlerin bireylerin yaşamlarına ve iş deneyimlerine göre tasarlanması

- Öğrenenlerin “öğrenmeyi öğrenme” becerilerinin gelişmesi

- Öğretmen eğitiminin içerik, yöntem, değerlendirme vb. açısından yeniden yapılandırılması

Öğrenen merkezli eğitimi sağlamak için bireylere;

.....
Bilgi sunmaktan çok, olguları keşfetmelerine yol açacak sorular sorulmalıdır

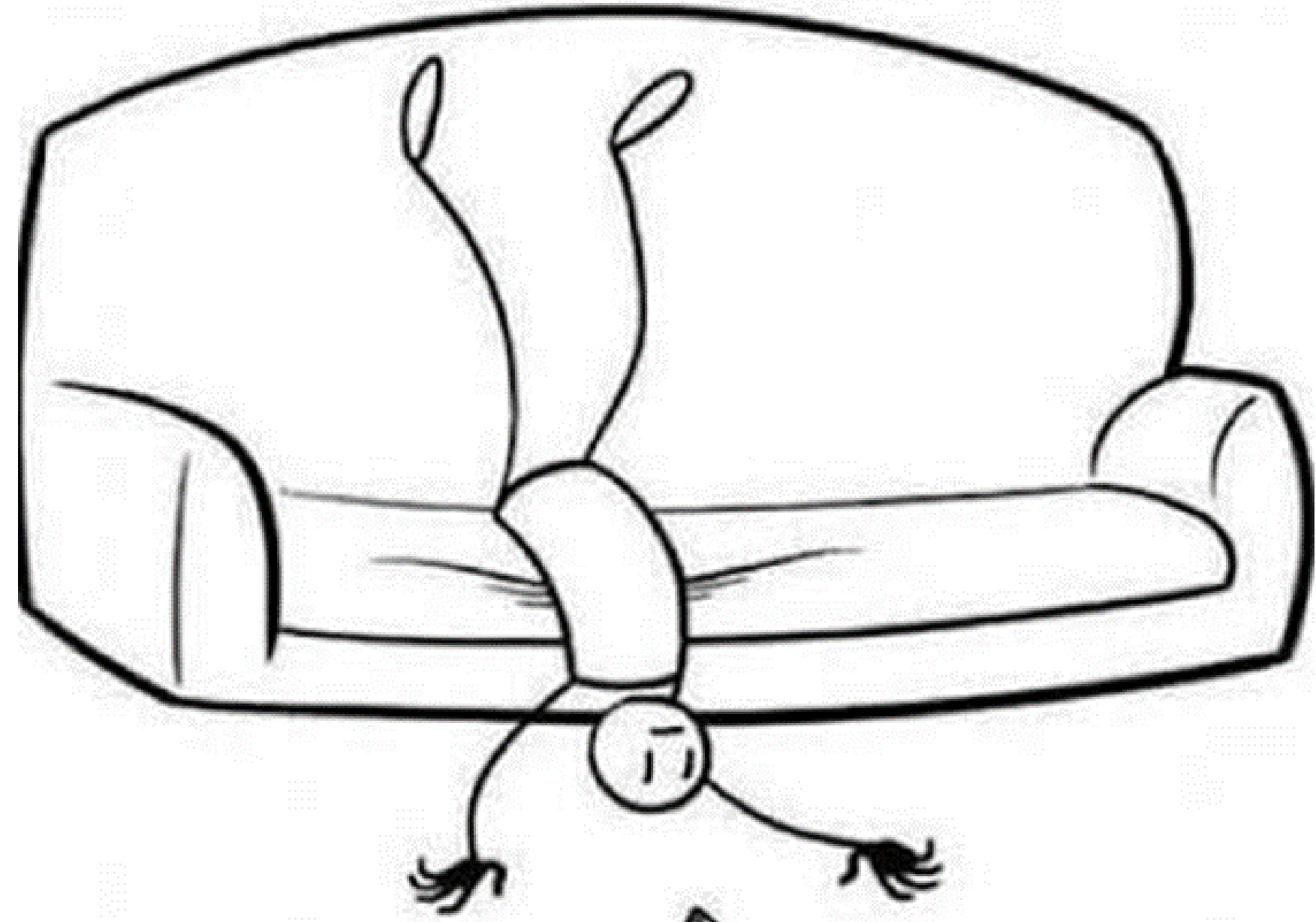
.....
Bireysel ya da ekip çalışmalarına yönlendirilmelidir

.....
Uygun olan her konuda tartışma yöntemi kullanılmalıdır

.....
İşlenecek konu eğitimin başında ana hatları ile tanıtılmalı ve eğitimin sonunda özetlenmelidir

.....
Eğitime katılanların aktif olarak katılacağı çalışmalar yapılmalıdır

.....
İnsanlar öğrendiklerinin çoğunu görerek elde etmektedir. Bu nedenle, görsel araçların olabildiği kadar fazla kullanılmasına özen gösterilmelidir.

Birazda şöyle sıkılayım...

Metafor Etkinliği

Hayat boyu öğrenme yeterliğim
..... gibidir.

Çünkü.....

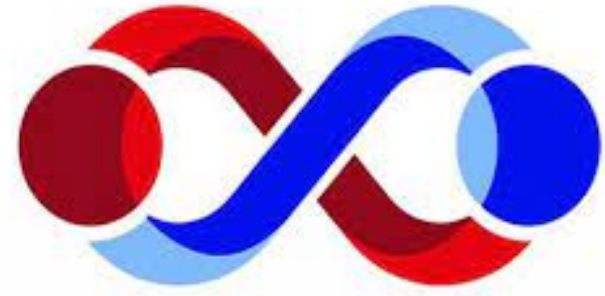
padlet

5

Türkiye'de HBÖ Uygulama Örnekleri

Parami
Yönetebiliyorum

tbm

GRUNDTVIG
PROGRAMI

Eğitim ve Kültür
Hayatboyu Öğrenme Programı
LEONARDO DA VINCI

- **Gençliğin Sesi**
- **Enerji Tassrufu**
- **Matematik ve Fen Öğretim Metotları**
- **Kültürel Kare**
- **Benim Tatlı Sanal Dünyam**
- **Bilişim Teknolojileri Kullanarak Dil Öğretimi ...**

Hayat Boyu Öğrenme Kamu Spotu - Bahadır Yenişehirlio...

Share

Watch on YouTube

Hayat Boyu Öğrenmenin Geliştirilmesi Proje Kibi

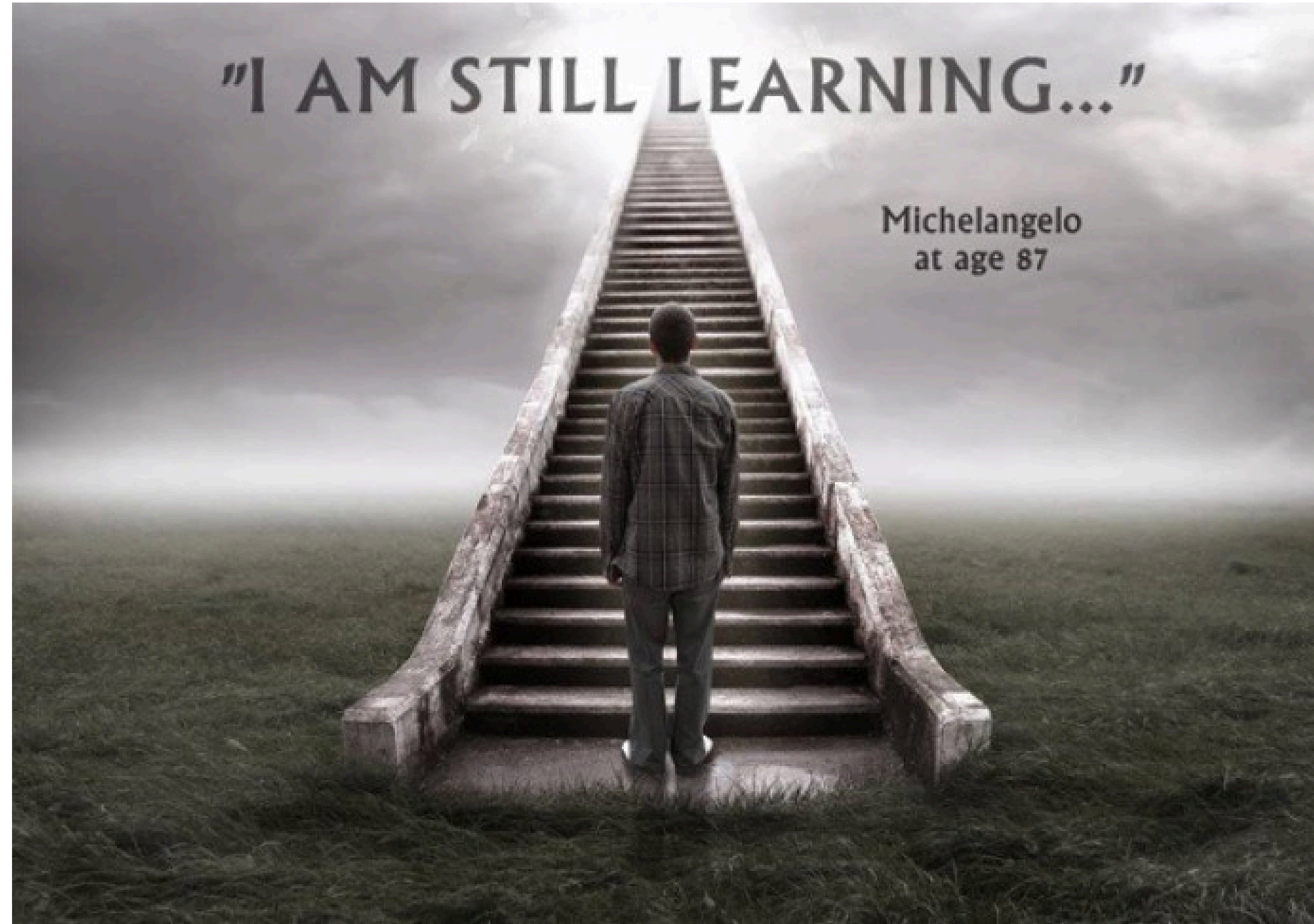
Share

Watch on YouTube

6

Yetişkin Eğitimi - Andragoji

Andragoji

Yetişkinlerin öğrenmesine yol gösterme anlamına gelir.

Yunanca;
“andr (**yetişkin**) ve
“agogos” (**rehberlik**) köklerinden türetilmiştir

Yetişkin Eğitim Modeli (Androgoji), 5 Konuya Dikkat eker

1

Yetişkin,
bilgiye
ihtiyacı
olduğunu
düşündüğü
nde en iyi
öğrenir.

2

Yetişkinin
kendini
algılama şekli
ve önyargıları
öğrenmesini
etkiler.

3

Yetişkin yeni
bilgi ve
becerilerini
geçmişteki
deneyimleriyle
ilişkilendirerek
öğrenir.

4

Yetişkinin
öğrenmeye
hazır olması ve
motivasyonu,
öğrenmesini
önemli şekilde
etkiler.

5

Yetişkin
edindiği bilgi
ve becerilerin
hayatında ne
işe
yarayacağını
bilmek ister.

Yetişkin Eğitiminde Dikkat Edilmesi Gerekenler

Pratik Bilgiler

Geri Bildirim

**Esneklik
ve
Uygun Hız**

**Deneyime
Dayalı**

Rehberlik

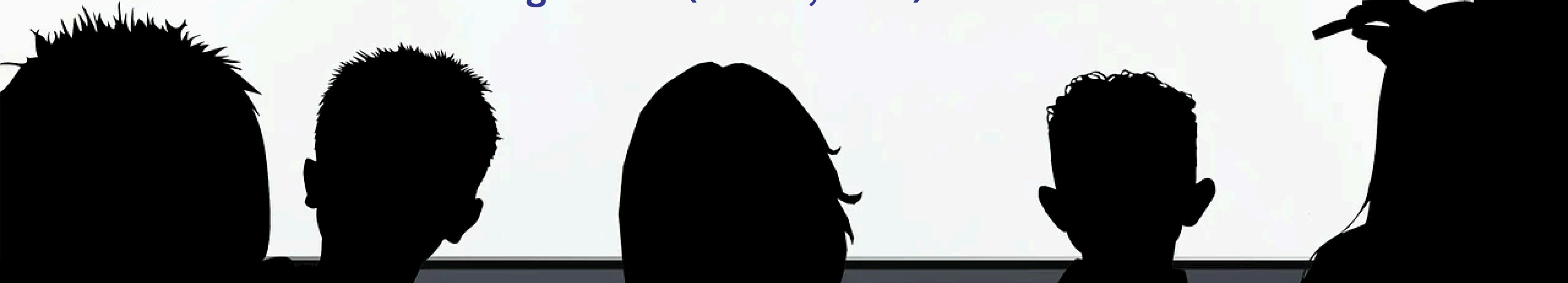
Erişilebilirlik

Kariyer Odaklı

**Etkileşim
ve
Tartışma**

Yaşanan pandemik süreç eğitsel açıdan değerlendirildiğinde, eğitimin ve okulun, dijital dünyanın dinamiklerini anlamasının yanında onu yeniden yapılandırmasını da bir zorunluluk haline getirmektedir.

Bu bağlamda, yetişkin bireyleri yeni öğrenme, beceri ve yeterlik alanlarına hazırlamak; bunun yanı sıra var olan beceri ve yeterliliklerini geliştirmek yetişkin eğitimi alanında beklenen bir görevdir (Dilbaz, 2021).

PEDAGOJİ	ANDRAGOJİ
Çocuklar öğretmene bağımlıdır ve bağımlılıktan hoşnutturlar .	Yetişkinler bağımsızlıktan hoşlanır ve bunu beklerler .
Çocuklar çok az deneyime sahiptirler. Bu nedenle öğretmen deneyimler oluşturur.	Birçok deneyime sahiptirler. Bu nedenle eğitici deneyimlerini dikkate alır.
Öğretmenler veya uzmanlar deneyimlerini aktarırlar.	Öğrenenlerin tümü deneyimlerini paylaşırlar.
Öğretmenin öğrettiklerini hayata uygulanabilirliğini sorgulamadan öğrenirler.	Öncelikle neden öğrenmeye ihtiyaç duyduklarını bilmek isterler.
Yaş ve sınıflara göre hazırlanan bir müfredat uygulanır.	Yetişkinler gerçek hayattaki görevlerine göre öğrenirler.
Çocuklar gelecekte gerekeceğine inandıkları için öğrenirler.	Hemen uygulayabilecekleri şeyleri öğrenmek isterler.
Öğrenme, hayatın daha sonraki safhalarında kullanılacak konulara yönelik bir süreçtir.	Öğrenme, hayatta tam potansiyelin kullanılması için yeteneği artıran bir süreçtir.

Uluslararası Yetişkin Becerilerinin Ölçülmesi Programı (PIAAC)

PISA sınavının bir nevi devamı niteliğindedir.

16-65 yaşları arasında olan bireylerin;

- okuma-yazma,
- okuduğunu anlayıp yorumlama,
- sayısal beceriler ve
- teknolojik becerilerini değerlendirmek üzere hazırlanmış olan bir testtir.

<https://www.oecd.org/skills/piaac/> adresinden alınmıştır.

**PIAAC, Uluslararası Yetişkin Becerilerinin Ölçülmesi Programı
Sonuçlarının Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Bağlamında
Değerlendirilmesi**

Kaya, H.E., Yaşar, C., 2022

Akdeniz Kadın Çalışmaları ve Toplumsal Cinsiyet Dergisi
<http://dergipark.gov.tr/ktc> Sayı V (1) 32-52

**“Yetişkin Yeterliklerinin Uluslararası Değerlendirilmesi Programı
(PIAAC)” Sonuçları Bağlamında Türkiye’de Temel Eğitim Sorunlarını
Yeniden Düşünmek**

Yıldız, A. vd., 2018

Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 51 (2), 209-237

2016 yılı sonuçlarına göre ülkemizin sayısal, sözel ve teknoloji yoğun ortamlarda problem çözme gibi tüm beceri alanlarından düşük puanlar alarak son sıralarda yer aldığı görülmektedir (Yıldız vd., 2018).

7

HBÖ ve YE'de Dijital Materyaller ve Sosyal Platformlar

emaze.com/@ALOQRRZRL/hb-ve-teknoloji

[Kahoot.it...](https://kahoot.it)

Teşekkürler

oozden@gazi.edu.tr

ozdendemirkan@gmail.com